

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-179/14

Komisja Europejska przeciwko Węgrom

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego — Dyrektywa 2006/123/WE — Artykuły 14 16 — Artykuł 49 TFUE — Swoboda przedsiębiorczości — Artykuł 56 TFUE — Swoboda świadczenia usług — Przesłanki wydawania bonów korzystających z ulg podatkowych przyznawanych przez pracodawców ich pracownikom i wykorzystywanych do celów zakwaterowania, celów rekreacyjnych lub na zakup posiłków — Ograniczenia — Monopol

Streszczenie – wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 23 lutego 2016 r.

1. *Swoboda przedsiębiorczości — Swoboda świadczenia usług — Usługi na rynku wewnętrznym — Dyrektywa 2006/123 — Uregulowanie krajowe zakazujące oddziałom spółek utworzonych w innych państwach członkowskich wydawania bonów korzystających z ulg podatkowych przyznawanych przez pracodawców ich pracownikom — Niedopuszczalność*

(art. 52 ust. 1 TFUE; dyrektywa 2006/123 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 14 pkt 3)

2. *Swoboda przedsiębiorczości — Swoboda świadczenia usług — Usługi na rynku wewnętrznym — Dyrektywa 2006/123 — Uregulowanie krajowe nakazujące spółkom wydającym bony korzystające z ulg podatkowych przyznawane przez pracodawców ich pracownikom by działały w formie spółki handlowej prawa krajowego — Niedopuszczalność*

[dyrektywa 2006/123 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 15 ust. 1, ust. 2 lit. b), ust. 3 lit. a)]

3. *Swoboda przedsiębiorczości — Swoboda świadczenia usług — Usługi na rynku wewnętrznym — Dyrektywa 2006/123 — Uregulowanie krajowe zastrzegające możliwość wydawania bonów korzystających z ulg podatkowych przyznawanych przez pracodawców ich pracownikom jedynie na rzecz banków i innych instytucji finansowych mających biuro dostępne dla klientów w każdej gminie państwa przekraczającej 35 000 mieszkańców i stałą infrastrukturę na jego terytorium — Dyskryminacja pośrednia — Niedopuszczalność*

[dyrektywa 2006/123 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 15 ust. 1, art. 15 ust. 2 lit. d), art. 15 ust. 3]

4. *Swoboda przedsiębiorczości — Swoboda świadczenia usług — Usługi na rynku wewnętrznym — Dyrektywa 2006/123 — Uregulowanie krajowe uzależniające wydawanie bonów korzystających z ulg podatkowych przyznawanych przez pracodawców ich pracownikom od posiadania stałego zakładu na terytorium danego państwa członkowskiego — Niedopuszczalność*

(Dyrektywa 2006/123, art. 16)

5. *Swoboda przedsiębiorczości — Swoboda świadczenia usług — Postanowienia traktatu — Zakres stosowania — Wydawanie bonów na zakup zimnych posiłków, które to bony mogą być przyznawane na warunkach korzystnych pod względem podatkowym przez pracodawców ich pracownikom — Włączenie — Uregulowanie krajowe wprowadzające monopol na rzecz podmiotów publicznych w zakresie wydawania takich bonów — Ograniczenie — Względy uzasadniające — Brak*

(art. 49 TFUE, 56 TFUE)

1. Wprowadzając i utrzymując w mocy uregulowanie, które nie zezwala oddziałom spółek utworzonych w innych państwach członkowskich i mających w nim swój zakład na prowadzenie w tym ostatnim państwie członkowskim działalności polegającej na wydawaniu bonów korzystających z ulg podatkowych przyznawanych przez pracodawców ich pracownikom, państwo członkowskie uchybia zobowiązaniom ciążącym na nim na mocy art. 14 ust. 3 dyrektywy 2006/123 dotyczącej usług na rynku wewnętrznym. W istocie takie zawężenie ogranicza swobodę usługodawcy w dokonaniu wyboru między prowadzeniem przedsiębiorstwa głównego i dodatkowego, w tym ograniczeń swobody wyboru pomiędzy prowadzeniem przedsiębiorstwa w formie agencji, oddziału albo spółki zależnej, z naruszeniem wspomnianego przepisu dyrektywy.

Zakaz takiego ograniczenia bez możliwości uzasadnienia ma na celu systematyczne i szybkie zagwarantowanie usunięcia pewnych ograniczeń w swobodzie przedsiębiorczości, uznanych przez prawo Unii jako naruszające w sposób poważny właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego i dąży do realizacji celu zgodnego z traktatem FUE.

(por. pkt 42, 44, 46, 48; pkt 1 sentencji)

2. Wprowadzając i utrzymując w mocy uregulowanie, które uzależnia status podmiotu wydającego bonów korzystające z ulg podatkowych przyznawanych przez pracodawców ich pracownikom od przesłanki, że rzeczony podmiot wydający karty należy do grupy spółek, w której, po pierwsze, posiada on formę spółki handlowej, a dokładnie spółki akcyjnej lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością prawa krajowego tego państwa członkowskiego, a po drugie, jest spółką zależną spółki handlowej utworzonej na podstawie tego samego uregulowania krajowego, państwo członkowskie uchybia zobowiązaniom ciążącym na nim na mocy art. 15 ust. 1, ust. 2 lit. b) i ust. 3 dyrektywy 2006/123 dotyczącej usług na rynku wewnętrznym. W takich przypadkach wymaga się od usługodawcy, aby jednocześnie posiadał osobowość prawną, przyjął w tym zakresie formę spółki handlowej i co więcej spółki szczególnego rodzaju oraz stanowił spółkę zależną spółki, która sama posiada formę spółki handlowej.

Takie przesłanki powodują nałożenie na rzeczony podmiot wydający szereg ograniczeń dotyczących jego formy prawnej w rozumieniu art. 15 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2006/123. Gdy te ograniczenia uzupełnione są wymogiem, aby usługodawca oraz spółka dominująca grupy spółek, do której stosownie do okoliczności usługodawca ten należy, zostali utworzeni zgodnie z prawem tego państwa członkowskiego, co oznacza, że ich siedziba statutowa powinna znajdować się w nim, przesłanki przewidziane w art. 15 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2006/123 nie są spełnione.

(por. pkt 64, 65, 67, 68; pkt 1 sentencji)

3. Wprowadzając i utrzymując w mocy uregulowanie, które zastrzega możliwość wydania bonów korzystających z ulg podatkowych przyznawanych przez pracodawców ich pracownikom na rzecz banków i innych instytucji finansowych, gdyż tylko te podmioty mogą spełnić przesłanki przewidziane w tym uregulowaniu, państwo członkowskie uchybia zobowiązaniom ciążącym na nim na mocy art. 15 ust. 1, ust. 2 lit. d) i ust. 3 dyrektywy 2006/123 dotyczącej usług na rynku wewnętrznym.

W istocie, o ile takie uregulowanie nie zawiera żadnej dyskryminacji bezpośredniej, ponieważ nie wskazuje żadnego wyraźnego warunku co do miejsca statutowej siedziby podmiotu wydającego takie bony, o tyle warunek, zgodnie z którym podmiot wydający musi posiadać biuro dostępne dla klientów w każdej gminie tego państwa członkowskiego, przekraczającej 35 000 mieszkańców, może być spełniony wyłącznie przez instytucje bankowe lub finansowe mające statutową siedzibę w tymże państwie członkowskim. Takie wymogi mogą zatem de facto prowadzić do takiego samego skutku jak wprowadzenie przesłanki dotyczącej posiadania takiej siedziby.

Zakładając, że wymogi takie dążą do realizacji celu obejmującego ochronę konsumentów i wierzycieli poprzez zapewnienie, że takie podmioty wydające oferują wystarczającą gwarancję w zakresie wypłacalności finansowej, profesjonalizmu oraz dostępności, trzeba jeszcze wykazać, że takie wymogi spełniają przesłanki wymienione w art. 15 ust. 3 lit. c) rzeczony dyrektywy, a w szczególności przesłankę dotyczącą braku mniej restrykcyjnych środków służących realizacji założonego skutku.

(por. pkt 71, 86–88, 91, 93; pkt 1 sentencji)

4. Państwo członkowskie uchybia zobowiązaniom ciążącym na nim na mocy art. 16 dyrektywy 2006/123 dotyczącej usług na rynku wewnętrznym w zakresie, w jakim jego ustawodawstwo wymaga prowadzenia przedsiębiorstwa na jego terytorium, w celu wydawania bonów korzystające z ulg podatkowych przyznawanych przez pracodawców ich pracownikom. Ma to miejsce, gdy to ustawodawstwo zobowiązuje wszystkich usługodawców zamierzających prowadzić wspomnianą działalność wydawania bonów do posiadania w danym państwie członkowskim stałej infrastruktury, w ramach której świadczenie usług jest rzeczywiście prowadzone.

Wymóg taki w każdym wypadku nie spełnia warunku proporcjonalności wskazanego w art. 16 ust. 1 lit. d) tej dyrektywy, gdy mniej restrykcyjne i w mniejszym stopniu ograniczające swobodę świadczenia usług środki niż te wynikające z tego wymogu, zakładając, że są zgodne z prawem Unii, pozwoliłyby na osiągnięcie tych celów.

(por. pkt 105, 107, 116, 117; pkt 1 sentencji)

5. Państwo członkowskie uchybia zobowiązaniom ciążącym na nim na mocy art. 49 TFUE i 56 TFUE w zakresie, w jakim jego uregulowanie krajowe wprowadza monopol na rzecz podmiotów publicznych w zakresie wydawania bonów umożliwiających zakup zimnych posiłków, które mogą być przyznawane na warunkach korzystnych pod względem podatkowym przez pracodawców ich pracownikom w charakterze świadczeń w naturze.

W istocie, po pierwsze, taka działalność ma gospodarczy charakter w zakresie, w jakim jest prowadzona odpłatnie i jest zatem z tego tytułu objęta zakresem przepisów traktatu FUE dotyczących swobody świadczenia usług. Nie jest w tym względzie konieczne, aby podmiot świadczący usługi dążył do osiągnięcia zysku. Analogicznie okoliczność, że owe przepisy krajowe przewidują, iż zyski uzyskane w ten sposób z tytułu tej działalności muszą być wykorzystywane wyłącznie do określonych celów interesu ogólnego, nie jest wystarczająca do zmiany charakteru odnośnej działalności i pozbawienia jej charakteru działalności gospodarczej.

Po drugie, w zakresie, w jakim to uregulowanie krajowe obejmuje wykonywanie działalności gospodarczej reżimem wyłączności na rzecz jednego podmiotu publicznego lub prywatnego, stanowi ono ograniczenie zarówno swobody przedsiębiorczości jak i swobody świadczenia usług.

Wreszcie ani względy związane z polityką społeczną, ani związane z ochroną konsumentów czy polityką w dziedzinach wynagrodzeń i podatkowej nie uzasadniają takiego ograniczenia.

(por. pkt 154, 157, 164, 167–173; pkt 2 sentencji)